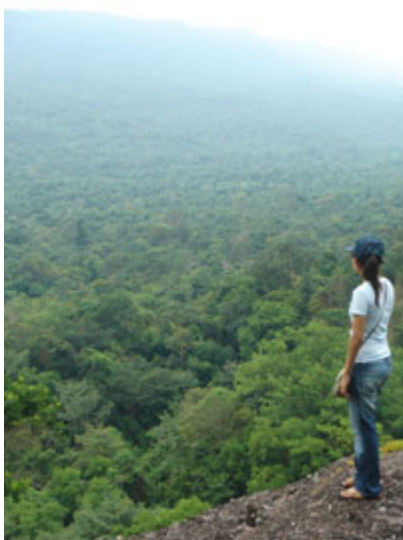

360 องศา : ชับลังกา..ป่าสมบูรณ์ผืนสุดท้ายของลพบุรี

เมื่อเข้าหน้าฝนครั้งใด การผจญภัยที่น่าตื่นเต้นก็มักจะเริ่มขึ้นด้วยเสมอ ครั่งนี้ก็เหมือนกัน แต่การผจญภัยในครั้งนี้เป็นการเดินทางขึ้นสู่ที่สูงเพื่อสัมผัสกับความงดงามของธรรมชาติ ซึ่งเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบ มีทั้งยอดเขา น้ำตก ถ้ำ และพรรณไม้ที่สวยงาม ซึ่งสถานที่ที่วันนี้คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ชับลังกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

ย้อนไปในอดีตป่าชับลังกาแห่งนี้ มีเนื้อที่ประมาณ 248,987 ไร่ เป็นป่าต้นน้ำลำธารของ อำเภอลำสนธิ ซึ่งถือได้ว่าเป็นป่าใหญ่ผืนสุดท้ายของจังหวัดลพบุรี ที่มีสภาพป่าที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำ และสัตว์ป่าอยู่หลายชนิด เช่น เลียงผา และหมี แต่ได้ถูกราชบุกรุกเข้าครอบครองพื้นที่เป็นของตัวเอง รวมทั้งยังมีการลักลอบตัดไม้ เพื่อแปรรูปส่งต่อไปให้กับพ่อค้าไม้ การล่าสัตว์ป่า และการเก็บของป่าเพื่อการค้าเป็นจำนวนมาก ทำให้ป่าชับลังกาแห่งนี้เสื่อม

โทรมลงอย่างรวดเร็ว จนเมื่อปี พ.ศ. 2528 กรมป่าไม้จึงได้มีการอพยพรักษาออกนอกพื้นที่ โดยได้จัดให้ราษฎรเหล่านั้นเข้าไปอยู่ที่หมู่บ้านป่าไม้ชับลังกา และจัดสรรที่ดินให้ราษฎรเป็นที่ทำกินอีกครอบครัวละ 14 ไร่ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ป่าชับลังกา เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2529 ปัจจุบันเหลือพื้นที่อยู่เพียง 96,875 ไร่

จุดเด่นของชับลังกา คือ ผืนป่าที่มีความเป็นธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ อากาศที่บริสุทธิ์ และการเดินศึกษาแหล่งศึกษาทางธรรมชาติหลากหลายเส้นทางเช่น เส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยพริก-น้ำตกผาผึ้ง, ห้วยประตู-ถ้ำพระนอก-ถ้ำสมุย, จุดชมวิวกาญจนาภิเษก, จุดชมวิวน้ำน้อย และป่าดอกกระเจียวใหญ่ พันธุ์บัวขึ้น

เส้นทางที่เราจะเดินทางในวันนี้เพื่อเป็นการเรียกน้ำย่อยให้กับผู้ที่รักการเดินป่าเป็นชีวิตจิตใจก็คือ จุดชมวิวกาญจนาภิเษก และเส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยพริก – น้ำตกผาผึ้ง

จุดแรกที่เราจะไปคือ จุดชมวิวกาญจนาภิเษก ที่อยู่ห่างจากที่ทำการเขตฯ ประมาณ 4 กิโลเมตร จะขึ้นไปที่พักกาญจนาภิเษกได้ก็ต้องอาศัยรถที่มีแรงขับเคลื่อนมากหน่อย เช่น รถโฟล์ค หรือรถกระบะ เพราะทางที่ขึ้นไปที่พักกาญจนาภิเษกนั้นค่อนข้างที่จะสูงชัน จุดชมวิวกาญจนาภิเษกแห่งนี้สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์สภาพป่าได้โดยรอบ และยังสามารถมองเห็นที่ทำการเขตฯ ที่อยู่ในหุบเขาที่ต่ำลงมา ซึ่งถ้าเรามองไปเบื้องหน้า เราจะมองเห็นเทือกเขาพังเหยและด้านซ้ายก็จะขนานด้วยเทือกเขารวก ช่วงที่จะเห็นความ

เปลี่ยนแปลงของป่าบริเวณเทือกเขาพังเหยได้มากที่สุดก็คงเป็นช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเราจะเห็นความเปลี่ยนแปลงของป่าอย่างเด่นชัด ทั้งป่าเต็งรัง ป่าไฟ ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง

อีกจุดชมวิวก่อนที่หนึ่งบริเวณผาเขากลางแห่งนี้จะอยู่ทางด้านตรงข้ามกับจุดชมวิวกาเขากลาง ซึ่งจุดที่สองนี้เราจะสามารถมองเห็นผาแม่แก้ว ซึ่งจะเป็นที่อยู่อาศัยของหมี และเลี้ยงผา สัตว์สงวนที่เหลืออยู่ไม่มากแล้ว และนอกจากนั้นที่ผาแม่แก้วยังมีหินงอก หินย้อยที่สวยงามหลายจุด และโสมกระดุมทอง โสมพันธุ์ปีที่ก่อนหน้านี้ชาวบ้านนิยมเข้ามาเก็บไปขาย และนำไปใช้รับประทานเพื่อเป็นยาบำรุงกำลัง

จากจุดชมวิวกาเขากลาง เราจะนั่งรถลงไปเส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยพริก บางช่วงของเส้นทางที่มุ่งหน้าลงมายังห้วยพริก เราจะเห็นฝูงผีเสื้อจำนวนมากที่ออกมาหาน้ำหวานจากดอกไม้ และเคลื่อนไหวในบริเวณที่เป็นดินเค็ม ซึ่งเมื่อรถวิ่งผ่าน ฝูงผีเสื้อนับร้อยตัวก็จะบินทะยานขึ้นสู่ท้องฟ้า อวดโฉมให้กับผู้มาเยือน และเสมือนหนึ่งเป็นการต้อนรับอาคันตุกะจากต่างแดน นอกจากฝูงผีเสื้อแล้วเราจะเห็นรอยเท้า และรอยหย้าที่ถูกเหยียบให้ราบเป็นหน้ากลองของฝูงช้างที่ออกมาหาอาหาร

ก่อนที่จะถึงห้วยพริก เราก็แวะชมดอกกระเจียวบริเวณข้างทางสักหน่อย เพราะดอกกระเจียวที่นี่ต่างจากดอกกระเจียวที่ทุ่งดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิ เพราะดอกกระเจียวที่นี่เป็นดอกกระเจียวพันธุ์บัวชั้น ซึ่งลักษณะของดอกจะมีความยาวประมาณ 1 ฟุต ซึ่งยาวกว่าดอกกระเจียวพันธุ์บัวสวรรค์ของชัยภูมิอยู่มากทีเดียว แต่ที่นี่อาจจะมียอดดอกกระเจียวให้ดูน้อยกว่ามาก แต่ขอการันตีว่าทุกดอกสวยไม่แพ้ที่ทุ่งดอกกระเจียวเลย

หลังจากชื่นชมความงามของดอกกระเจียวกันพอหอมปากหอมคอแล้ว เราก็มุ่งหน้าสู่ห้วยพริก ซึ่งถ้าใครจะไปเดินศึกษาธรรมชาติอย่างเดียว โดยที่ไม่ไปจุดชมวิวกาเขากลางก็สามารถนารถขึ้นได้สบาย ไม่จำเป็นต้องเป็นรถกระบะ หรือโฟว์วีล เพราะเส้นทางไม่สูงชันนัก

สำหรับเส้นทางศึกษาธรรมชาติห้วยพริก – น้ำตกผาผึ้ง เหมาะสำหรับการเดินป่า เพื่อศึกษาธรรมชาติในเชิงนิเวศ มีระยะทางไป-กลับ ประมาณ 3,200 เมตร ใช้เวลาในการเดินทางอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ฟังดูแล้วได้ก๊ๆ แค 3 ชั่วโมงเล็กน้อย

เมื่อเริ่มเดินทางเข้าสู่เส้นทางศึกษาธรรมชาติก็จะต้องมีกฎสำหรับการเดินป่าเล็กน้อย เพื่อความปลอดภัยของผู้ร่วมเดินทาง มีอยู่ไม่มาก เพียง 4 ข้อเท่านั้น ข้อแรกคือ ห้ามออกนอกเส้นทาง จะต้องเดินตามผู้นำตลอด เพราะจะมีตัวส่งที่มี

ลักษณะคล้ายแดน อาศัยอยู่ใต้ใบไม้ ซึ่งคนที่ไม่คุ้นเคยเส้นทางอาจจะไปเตะเอารังของ มัน และเจ้าสิ่งนั้นอาจจะทำร้ายเราก็ได้ ข้อต่อมาก็คือ ชยะทุกชนิด เราจะต้องเก็บออกมา ทั้งด้านนอก ไม่ทิ้งไว้ในป่าเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นชยะที่สามารถย่อยสลายได้ตาม ธรรมชาติ อย่างกระดาศทิชชาก็ตาม ข้อถัดมาคือ เราจะไม่เก็บอะไรที่เป็นของป่าออกมา นอกจากความประทับใจและภาพถ่ายเท่านั้น และสุดท้ายก็ห้ามส่งเสียงดัง เพราะอาจจะ มีสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ซึ่งเสียงของพวกเรา อาจจะทำให้มันตกใจก็ได้

เมื่อพร้อมแล้วก็เริ่มเดินทางกันเลย เมื่อเดินเข้าไปใน เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เราจะเห็นความอุดมสมบูรณ์ ของป่าดิบแล้ง ซึ่งผสมกับป่าผลัดใบและป่าไม่ผลัดใบ อากาศที่เย็นสบาย ไม่ร้อน เพราะมีร่มเงาของต้นไม้ปก คลุมไปทั่ว และยังมีน้ำตกที่ใส และเย็นจับใจ อีกทั้ง เสียงเรไรที่ร้องประสานเสียงคอยต้อนรับพวกเรา

ในเส้นทางศึกษาธรรมชาตินี้เราจะได้เห็นต้นพระเจ้า 5 พระองค์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของป่าซับลังกาแห่งนี้ เหตุที่เรียกว่าต้นพระเจ้า 5 พระองค์ก็เพราะว่า เมล็ด ของมันหลังจากที่ขูดเอาเยื่อไม้ออกแล้ว ก็จะเห็นว่ามี ลักษณะคล้ายกับพระบิดา 5 องค์ ซึ่งกว่าจะแห้งเป็น

เมล็ดพระเจ้า 5 พระองค์ให้เราเห็นนั้นยากมาก เพราะว่าเมล็ดของมันเป็นอาหารจาน โปรดของเหล่ากระรอก และกระแต ต้นพระเจ้า 5 พระองค์นี้เหลืออยู่ไม่มากนัก แต่ที่ป่า ซับลังกา ยังพบได้อยู่หลายต้นทีเดียว

หลังจากต้นพระเจ้า 5 พระองค์ เดินมาไม่ไกลนัก เราจะเจอน้ำตกผาผึ่ง แต่ว่าเป็นสวน ปลายของน้ำตกเท่านั้น เพราะต้นน้ำของน้ำตกเราต้องเดินไปอีกหลายกิโลเมตรทีเดียว น้ำตกผาผึ่งเป็นน้ำตกขนาดกลาง เกิดจากห้วยเล็กๆ และแหล่งน้ำที่เกิดจากรากไม้ในป่า

ดงดิบบนเทือกเขารวกไหลมารวมกัน จะมีน้ำไหล อย่างนี้ตลอดปี แต่หน้าแล้งอาจจะมีน้ำขาดช่วงไป บ้าง เพราะป่าต้นน้ำบนเทือกเขามีขนาดเล็ก

ส่วนป่าไผ่ที่นี่ก็จะเป็นป่าไผ่ปล้องห่าง สาเหตุที่ เรียกว่าไผ่ปล้องห่างก็เพราะว่า ปล้องของไม้ไผ่จะ มีความยาวของแต่ละปล้อง ประมาณ 1 เมตร ซึ่งถือ ว่ายาวมาก เมื่อเทียบกับไผ่ธรรมดา ถัดมาก็จะเป็น ต้นไทร ซึ่งมีฉายานามว่า "นักบุญแห่งป่า นักฆ่า เลือดเย็น" เหตุที่เรียกเช่นนี้ก็เพราะว่า ต้นไทรจะ เป็นต้นไม้ให้อาหารแก่เหล่าบรรดานกตัวน้อย และ เป็นแหล่งอาหารให้กับต้นไม้ต้นอื่น แต่ต้นไทรมักจะ มีต้นแม่ ที่มันจะสามารถโอบรัด เพื่อเป็นที่ยึดจนโต และมันก็จะโอบรัดต้นแม่นี้ไปเรื่อยๆจนต้นแม่ตาย แต่กว่าจะตายก็ต้องใช้เวลาหลาย 10 ปีทีเดียว

หลังจากนั้นเราก็จะปีนขึ้นสู่ถ้ำผาผึ่ง ซึ่งหนทาง อาจจะลำบากสักหน่อย เพราะต้องปีนขึ้นสู่ที่สูง แต่ก็สูงไม่มากเท่าไรนัก แต่ก็ไม่ใช่สบาย เท่าไรนักสำหรับผู้ที่ไม่กลัวความสูง ซึ่งก็มีหลักอยู่เล็กน้อยว่า "อย่าหันไปมองด้านหลัง เด็ดขาด"

เมื่อขึ้นสู่ถ้ำผาผึ้งได้แล้ว เราก็จะเห็นว่าภายในถ้ำแห่งนี้จะมีหินงอก หินย้อยอยู่หลายจุดด้วยกัน บางจุดก็จะมีบางส่วนที่เป็นหินที่ตาย แต่บางส่วนก็ยังสามารถงอกและย้อยได้อีก ส่วนที่เป็นหินตายนั้น ก็เพราะว่าบางครั้งเกิดจากการสัมผัสของมนุษย์ ภายในถ้ำแห่งนี้ นอกจากหินงอก หินย้อยที่สวยงามแล้ว เรายังสามารถเห็นถึงความโลภของมนุษย์ด้วย นั่นก็คือ ลอยดัดหินย้อยขนาดใหญ่ ซึ่งจะเห็นลอยดัดอย่างชัดเจน ซึ่งก็เป็นฝีมือของชาวบ้านที่ได้รับการว่าจ้างมาจากนายหน้า ในการหาหินสวยๆ ไปประดับบ้านนั่นเอง

หลังจากนั้นเราก็จะปีนขึ้นสู่ยอดเขาจันทร์ผา ซึ่งบนยอดเขานั้น เราจะได้เห็นกล้วยไม้รองเท้านารีเหลืองปราจีน ซึ่งเป็นกล้วยไม้ที่พบได้ส่วนมากทางภาคเหนือ และภาคอีสาน แต่ที่เขาคันทรผาแห่งนี้มีให้เราได้เห็น นอกจากกล้วยไม้รองเท้านารีเหลืองปราจีนแล้ว เรายังได้เห็นต้นลิ้นมังกรซึ่งเป็นอีกหนึ่งต้นไม้ที่หายากอีกด้วย

แต่การปีนยอดเขาคันทรผาแห่งนี้ทุกคนจะต้องสวมรองเท้า เพราะว่าส่วนที่เราจะเหยียบเพื่อดันตัวของเราขึ้นสู่ยอดเขานั้น จะมีลักษณะที่เป็นหินแหลม ซึ่งถ้าไม่สวมรองเท้าจะเจ็บมากทีเดียว และการปีนขึ้นสู่ยอดเขาคันทรผา ก็ต้องใช้ความระมัดระวังมากทีเดียว เพราะต้นไม้บางต้น มีแกนกลางที่ไม่แข็งแรง ซึ่งเราไม่สามารถที่จะยึดหรือถ่วงน้ำหนักตัวลงไปได้มากนัก ซึ่งอาจจะเกิดอันตรายได้ถ้าไม่ระวัง

จากยอดเขาเราก็จะปีนลงอีกทางหนึ่งซึ่งเป็นทางลงที่ค่อนข้างลาดชัน แต่ทางเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ทำราวเหล็กไว้ให้จับเพื่อยึดตัวเอง ป้องกันการลื่นลงสู่ด้านล่าง ซึ่งหลักการปีนลงก็มีอยู่อย่างง่ายๆ คือ อย่าลงในแนวตั้ง ให้เราตะแคงตัวเอง ลงทางด้านข้าง แล้วจับราวให้มั่น เท่านั้นก็จะปลอดภัย

เมื่อลงมาถึงยังพื้นราบ และเดินออกจากป่ามาได้แล้ว จะเห็นได้ว่าอากาศนั้นจะต่างจากตอนที่อยู่ด้านในป่า เพราะข้างในจะมีอุณหภูมิต่ำกำลังดี แต่เมื่อเดินออกมาด้านนอก กลับรู้สึกร้อนขึ้นทันทีทันใด

การผจญภัยครั้งนี้นอกจากจะทำให้เรารู้จักคุณของป่าแล้ว อีกอย่างที่เราได้คือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะเส้นทางแต่ละเส้นทางค่อนข้างที่จะลำบาก แต่ว่าเมื่อเราช่วยกันเดิน ผลัดกันจูง เราก็สามารถเดินขึ้นสู่จุดหมายที่แสนยากลำบากได้อย่างไม่ยากนัก

เตรียมตัวก่อนเดินทาง

การเดินทางในเส้นทางศึกษาธรรมชาตินั้นจะต้องมีการเดินลุยน้ำบ้าง ขึ้นเขาบ้าง ซึ่งเราก็ควรที่จะสวมรองเท้าที่สามารถเปียกน้ำได้ และสวมรองเท้าที่มีดอกยาง เพื่อกันลื่น นอกจากรองเท้าแล้ว การสวมเสื้อผาก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน เพราะว่าเราไม่ควรที่จะใส่กางเกงยีนส์ที่ค่อนข้างฟืด เพราะเวลาที่เรานั่งเขา เราจะไม่สามารถก้าวขาได้ ควรใส่กางเกงที่มีความยืดหยุ่น หรือกางเกงผ้าจะดีกว่า และไม่ควรที่จะใส่น้ำหอม เพราะจะมีเจ้าตัวมีม ที่ชอบกลิ่นน้ำหอมเป็นชีวิตจิตใจ เข้ามาตอมเรา

ในเรื่องของน้ำดื่ม เวลาที่เราเดินทาง อย่าทานน้ำเยอะเกินครึ่งละ 2 อีก เพราะว่า นอกจากจะทำให้เราปวดปัสสาวะแล้ว ยังทำให้เราจุกเวลาที่เรารับน้ำด้วย

คู่มือการเดินทาง

จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ผ่านจังหวัดสระบุรี ถึงสามแยกพุแค ระยะทาง 120 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 21 สระบุรี – ชัยบาดาล ระยะทาง 70 กิโลเมตร ถึงสามแยกหอนาฬิกาลำน้ำรายณ์ เดินทางต่ออีกประมาณ 2 กิโลเมตร ถึงสี่แยกตลาดลำน้ำรายณ์ เลี้ยวซ้าย ใช้ทางหลวงหมายเลข 205 ชัยบาดาล – ลำสนธิ ระยะทาง 30 กิโลเมตร ก่อนถึงที่ว่าการอำเภอลำสนธิประมาณ 300 เมตร เข้าถนนลำสนธิ – บ้านวังเชื่อม เดินทางอีกประมาณ 37 กิโลเมตรก็จะถึงที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ 0-3645-1936

“ป่า คือธรรมชาติ ถ้าเราเก็บของป่าออกมา ก็เท่ากับว่า เราได้ทำลายความเป็นธรรมชาติของป่าแล้ว”

ไอลดา ธนะไพรินทร์
iladat@dailynews.co.th

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันพุธที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2548